

॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ व्युष्टिः संपत्तिः ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ बलं परवैराग्यं बुद्धिज्ञानं ॥ ४७ ॥
 जरा मृत्युः कुतस्तेषां हर्षः प्रीतिः सुखं न च ॥ न दुःखं न सुखं चापिरागद्वेषौ कुतो मुने ॥ २३ ॥ देवानामपि मौद्गल्यकांक्षिता सा गतिः परा ॥ दुष्प्रापा परमा सिद्धिरगम्या
 कामगोचरैः ॥ २४ ॥ त्रयस्त्रिंशदिमे देवा येषां लोकामनीषिभिः ॥ गम्यन्ते नियमैः श्रेष्ठैर्दानैर्वा विधिपूर्वकैः ॥ २५ ॥ सेयं दानकृता व्युष्टिरनुप्राप्ता सुखं त्वया ॥ तां भुं
 क्ष्वसुकृतैर्लब्धां तपसा द्योतितप्रभः ॥ २६ ॥ एतत्स्वर्गसुखं विप्रलोकानां नाविधास्तथा ॥ गुणाः स्वर्गस्य प्रोक्तास्ते दोषानपि निबोध मे ॥ २७ ॥ कृतस्य कर्मणस्तत्र
 भुज्यते यत्फलं दिवि ॥ न चान्यत्क्रियते कर्म मूलच्छेदेन भुज्यते ॥ २८ ॥ सोऽत्र दोषो मम तत्तस्यांति पतनं च यत् ॥ सुखव्याप्तमनस्कानां पतनं यच्च मुद्गल ॥ २९ ॥
 असंतोषः परीतापो दृष्ट्वा दीप्ततराः श्रियः ॥ यद्भवत्यवरे स्थाने स्थितानां तत्सु दुष्करं ॥ ३० ॥ संज्ञामोहश्च पततां रजसा च प्रधर्षणं ॥ प्रमृष्टानेषु च माल्येषु ततः पिप
 तिषोर्भयं ॥ ३१ ॥ आब्रह्म भवनादेते दोषा मौद्गल्यदारुणाः ॥ नाकलोके सुकृतिनां गुणास्त्वयुतशो नृणां ॥ ३२ ॥ अयं त्वन्यो गुणः श्रेष्ठश्च्युतानां स्वर्गतो मुने ॥ शु
 भानुशययोगेन मनुष्येषूपजायते ॥ ३३ ॥ तत्रापि समहा भागः सुखभागभिजायते ॥ न चेत्संबुध्यते तत्र गच्छत्यधमतां ततः ॥ ३४ ॥ इह यत्क्रियते कर्म तत्परत्रोप
 भुज्यते ॥ कर्मभूमिरियं ब्रह्मन् फलभूमिरसौ मता ॥ ३५ ॥ मुद्गल उवाच ॥ महांतस्तु अमी दोषास्त्वया स्वर्गस्य कीर्तिताः ॥ निर्दोष एव यस्त्वन्यो लोकं तं प्रव
 दस्व मे ॥ ३६ ॥ देवदूत उवाच ॥ ब्रह्मणः सद्नादूर्ध्वतद्विष्णोः परमं पदं ॥ शुद्धं सनातनं ज्योतिः परं ब्रह्मेति यद्विदुः ॥ ३७ ॥ न तत्र विप्रगच्छंति पुरुषा विषया
 त्मकाः ॥ दंभलो भमहा क्रोधमोहद्रोहैरभिद्रुताः ॥ ३८ ॥ निर्ममानिरहंकारा निर्द्वेष्टाः संयतैर्द्रियाः ॥ ध्यानयोगपराश्चैव तत्र गच्छंति मानवाः ॥ ३९ ॥ एतत्ते स
 र्वमाख्यातं यन्मां पृच्छसि मुद्गल ॥ तवानुकंपयासाधो साधु गच्छाममाचिरं ॥ ४० ॥ व्यास उवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा तु मौद्गल्यो वाक्यं विमृशो धिया ॥ विमृ
 श्य च मुनिश्रेष्ठो देवदूतमुवाच ह ॥ ४१ ॥ देवदूत नमस्ते स्तु गच्छता तयथा सुखं ॥ महादोषेण मे कार्यं न स्वर्गेण सुखेन वा ॥ ४२ ॥ पतनातिमहा दुःखं परितापः सु
 दारुणः ॥ स्वर्गभाजश्चरंतीह तस्मात्स्वर्गं न कामये ॥ ४३ ॥ यत्र गत्वानशो चंति न व्यथंति चलंति वा ॥ तदहं स्थानमत्यंतं मार्गयिष्यामि केवलं ॥ ४४ ॥ इत्युक्त्वा
 समुनिर्वाक्यं देवदूतं विस्तृज्यतं ॥ शिलोच्छ्वत्तिर्धर्मात्मा शममातिष्ठदुत्तमं ॥ ४५ ॥ तुल्यनिंदास्तुतिर्भूत्वा समलोष्ठाश्मकांचनः ॥ ज्ञानयोगेन शुद्धेन ध्याननि
 त्यो बभूव ह ॥ ४६ ॥ ध्यानयोगाद्बलं लब्ध्वा प्राप्य बुद्धिमुत्तमां ॥ जगाम शाश्वतीं सिद्धिं परां निर्वाणलक्षणां ॥ ४७ ॥